

Geloof, denk en durf

Gasi Gasparyan

De weg naar het zijn

*‘Laat komen wat komen wil, ook de
ergste dag gaat voorbij’*

William Shakespeare

De weg naar het zijn

Geloof, denk en durf

Copyright © 2023 Gasi Gasparyan
Auteur: Gasi Gasparyan
Druk: Tweede druk
Uitgever: Breve New Books
Genre: Non-fictie/autobiografisch
ISBN/EAN: 9789464927443

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, door middel van druk, fotokopieën, geautomatiseerde gegevensbestanden of op andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

Woord vooraf

Graag stel ik mij in het kort aan u voor. Ik ben Gasi Gasparyan en sinds mijn twaalfde woonachtig in Nederland. Tot mijn twintigste heb ik in diverse asielzoekerscentra gewoond.

Nu werk ik als een gediplomeerd docent levensbeschouwing, maar heb ooit noch het vmbo-b, noch het mbo-niveau 1 af kunnen maken. Toch heb ik mijn droom, docent zijn, waargemaakt.

Dit is het boek waarin ik openhartig vertel hoe ik deze droom heb kunnen verwezenlijken en wat dat gedaan heeft met mij. *De weg naar het zijn* is een boek waarin ik u een kijkje geef in mijn zijn en de bewandelde weg naar dat zijn.

Het boek is tot stand gekomen in een periode wanneer ik op advies van mijn psycholoog begonnen ben met reflecteren op mijn verleden. Het was oorspronkelijk bedoeld als bewustwording of therapie, maar al snel kreeg het een karakter en werd het een verhaal. Uiteindelijk heb ik ervoor gekozen om dit verhaal met u te delen, want het is niet alleen intrigerend, maar kan ook velen motiveren en inspireren. Daarnaast hoop ik met dit boek ook een kleine bijdrage te leveren aan een beter onderwijs.

Het boek is bewust niet geredigeerd om het eigen karakter maximaal te behouden, wel is het boek voorzien van feedback door mijn collega's en vrienden, welke ik bij deze graag wil bedanken.

Ik wens u veel leesplezier.

Gasi Gasparyan

Inhoud

1. De generatiekloof	10
2. Mijn geboortewieg	14
3. En ik zwijg	20
4. Een slecht voorbeeld doet goed volgen	24
5. Een kijkje in mijn werkdag	29
6. Terug naar mijn eigen schooltijd	34
7. Wat maakt mij, mij?	36
8. Je wordt wat je doet	38
9. Je wordt wat je had moeten worden	44
10. Je wordt wat je denkt	53
11. Ik en mijn leerlingen	55
12. Ik en mijn onderbewustzijn	62
13. Avonturieren	67
14. De lange weg	70
15. Een sprong in het diepe	75
16. Moeilijke tijden	81
17. De naam die wonderen verricht	83
18. De vuurdoop	86
19. The legend	92
20. Ik bak er niets van	96
21. Jezelf in de weg staan	102

22. Opgebrand	106
23. De EMDR-behandeling.....	109
24. De diploma-uitreiking	114
25. Het zaad der twijfel	116
26. De ontnomen dromen.....	119
27. De onvermijdelijke bril	124
28. Ik en mijn gemoedstoestand	129
29. De geketende vrijheid.....	132
30. Het leven is een strijd	136
31. Docent op missie	139
32. Mijn visie op het onderwijs.....	145
33. Mijn visie op docent levensbeschouwing/godsdienst	156

1. De generatiekloof

Daar in de verre achterhoek, aan de grens met Duitsland, zit ik in de personeelskamer van mijn kopje koffie te genieten en blik met mijn collega Gabriël, docent economie, terug op het afgelopen jaar, het jaar 2020. Het valt ons op dat Covid-19 voor een paradox heeft gezorgd. Nederland zit in een stille en rustige fase, de winkels zijn dicht en de avondklok is ingegaan. Tegelijkertijd heeft Nederland het erg druk met de situatie zelf. Ook bij ons op school is het vrij rustig, maar de meeste docenten lopen zuchtend rond omdat zij het wel vrij druk hebben.

Ons gesprek is nog niet voorbij als de receptioniste mij benadert:

‘Meneer Gasparyan er is een telefoontje voor u.’ Ik loop zonder enige verwachting erheen, neem de telefoon en zeg heel kalm:

‘Goedemiddag, met meneer Gasparyan.’

‘Ja, u wilden wij spreken. Onze zoon is vandaag zeer emotioneel naar huis gekomen.’

‘Wat is er gebeurd mevrouw?’

‘Beseft u wel wat u gedaan hebt?’ Ondanks dat haar toon mij niet bevalt, probeer ik kalm te blijven.

‘Wat heb ik concreet gedaan?’

‘Hij zegt dat u hem een onterecht cijfer hebt gegeven. U hebt hem zo boos gekregen dat hij nu zichzelf in zijn kamer heeft opgesloten. En u zegt wat heb ik gedaan?’

‘Mevrouw, ik heb niets gedaan, daarnaast was het cijfer inderdaad onterecht, ik heb uw zoon namelijk gematst, hij had nog een lager cijfer verdiend.’ We snappen elkaar gewoon niet. Hierdoor lopen de emoties toch op. Ik probeer

het gesprek snel af te ronden, want veel zin heeft het niet. Na naar al haar ongenoegen geluisterd te hebben kom ik glimlachend terug en zeg tegen Gabriël:

‘Weet jij waarom mensen nu veel meer klagen dan vóór corona?’ Hij antwoordt:

‘Ik ben geen psycholoog, maar een econoom.’ Daarop zegt de docent Engels, die natuurlijk op anderhalve meter afstand zit:

‘Ik ben ook geen psycholoog, maar ik weet hoe het komt. It is not a matter of corona, but a generation issue’. Onze docent Engels spreekt graag Engels met een Amerikaans accent. Ik moet erom lachen, het klinkt grappig vooral vanwege de manier waarop ze het zegt.

De dag zit erop. Ik ben op weg naar huis, maar die uitspraak laat mij niet los. Thuis merk ik dat naast het amuserend gedeelte, ik ook frustrerende emoties heb.

Wat vind ik eigenlijk van de huidige generatie, is de vraag die in mij opkomt. Het is inmiddels avond, ik lig in bed en de generatiekloof visualiseert zich in mijn hoofd. Had nooit gedacht dat zo’n uitspraak mij zou aangrijpen. Mijn brein blijft nadenken, het is al midden in de nacht en ik vraag mij af: is het de generatiekloof of juist dat onnodige geklaag van de ouders dat mij wakker houdt?

Ik word de volgende ochtend wakker en sta vermoeid voor de klas. Ik heb examenleerlingen voor mij. In plaats van hindoeïsme/boeddhisme krijgen zij van mij filosofie, een nieuw vak met een zelfgemaakt werkboek. Ik begin de les met een grap over corona, maar al snel sla ik de brug naar de lesstof. Na de lesstof besproken te hebben, merk ik dat er nog tijd over is, dus laat ik de leerlingen werken aan hun

huiswerk. Het is even stil. Ik begin mij te vervelen. Ik loop onrustig heen en weer. Misschien komt het door mijn vermoeidheid.

Ik kies ervoor om te improviseren en zeg tegen de leerlingen:

‘Hey, wisten jullie dat een filosoof het leven met een reis vergeleken heeft. Hij vond dat wij allemaal op reis zijn. Ons ontstaan is het begin van die reis en onze doelen zijn de bestemmingen. In het leven hebben mensen vaak doelen en streven ernaar om deze doelen te behalen, zoals een reiziger zijn bestemmingen wil bereiken. De dood is volgens die filosoof de eindbestemming, want het is voor niemand onontkoombaar. Wat vinden jullie ervan, kun je het leven zien als een reis, en zo ja reizen we dan naar de dood?’

De bom is gebarsten. Iedereen zegt wat. Zo veel reacties had ik niet verwacht. Is het onderwerp boeiend of hebben zij geen zin in huiswerk? Maar de chaos geeft mij voldoening, mijn vermoeidheid begint rustig te verdwijnen in het enthousiasme van de leerlingen. Ik vind het leuk om de leerlingen aan het denken te zetten. Wanneer er tijd over is praten we over meerdere thema’s, dit keer hebben we het over levensdoelen.

Nadat de leerlingen gereageerd hebben op mijn vraag en met elkaar gediscussieerd hebben, ga ik verder en zeg:

‘Als deze uitspraak een beetje klopt, moet je eigenlijk zodra een bestemming bereikt is naar de volgende. Je moet dus altijd nieuwe doelen stellen om je eindbestemming zo ver mogelijk van je weg te houden, anders beland je in een doelloos moeras, waarin je rustig weg zult zakken.’

Onvoorbereide quotes zijn de beste. Het klinkt een beetje poëtisch, maar mijn intuïtie zegt, de leerlingen kunnen je volgen, ga verder. Ik probeer ze duidelijk te maken dat wij niet de gevangenen van ons eigen verleden hoeven te zijn. Een best ingewikkelde boodschap zou je denken, maar met de vierdeklassers praat ik graag over zulke thema's en zij geven aan dat zij mijn lessen, vooral de lessen waarin ik op deze manier improviseer, interessant vinden.

Het is inmiddels al het einde van de les, iedereen is weg behalve één leerling. Hij komt verlegen naar mij toe en zegt:

‘Uw uitspraak, niet de gevangene zijn van je eigen verleden, sprak mij aan. Ik pieker veel over mijn verleden. Ik ben in een periode geboren waarin niemand geboren zou willen worden. Mijn ouders hadden de financiën niet voor elkaar en gingen snel scheiden. Als kind heb ik ook nog bij verschillende pleeggezinnen gewoond. Ik denk dat ik veel mee heb gemaakt en dat ik daarom mijn verleden niet los kan laten.’ Tja, wat moet je op zo'n moment doen, je bent noch de coach van die leerling, noch een psycholoog. Aan de andere kant voel ik mij verantwoordelijk, ik zie dat hij bij mij uit zijn comfortzone durft te komen en zich kwetsbaar opstelt. Na een interessant gesprek met deze leerling heb ik automatisch ook teruggekeken naar mijn eigen verleden. Na dat gesprek stelde ik mezelf een soortgelijke vraag; in welke periode zou een weldenkend mens geen kind willen baren? Volgens mij ben ik ook in een dergelijke periode geboren. Een periode waar het voor ouders en kinderen moeilijk was om een goede start in de samenleving te maken.

2. Mijn geboortewieg

Ik ben geboren in een periode waanneer de Sovjet-Unie op het punt stond uiteen te vallen. Het Karabach Comité, een groep Armeense intellectuelen zetten hun eerste stappen, met als doel de hereniging van Karabach met Armenië. Hierdoor stonden de Azeri's en Armeniërs tegen elkaar op, wat uiteindelijk tot gruwelijke etnische zuiveringen en een langdurige oorlog leidde. Later viel de Sovjet-Unie uit elkaar en werd de leider van het Karabach Comité gekozen tot de eerste president van Armenië. Een oud volk met een kersvers nieuw republiek. Deze president had te veel op zijn bord. Hij moest zorgen voor een nieuwe valuta, instituten, methodes en anticommunistische ideologieën om de nieuwe republiek in stand te houden. Daarnaast moest hij de grote bankencrisis, die veroorzaakt was door de val van de Sovjet-Unie overleven, de reusachtige werkloosheid proberen terug te dringen en het allerbelangrijkste, de oorlog winnen. Kortom, het was zowel voor de president als de bevolking een hele chaotische periode, toch weerhield die spannende tijd mijn ouders er niet van om een nieuw leven licht in te blazen. Het levenslicht zag ik in december 1987.

Ik heb over de oorlog, de val van de grootste gehechte unie aller tijden en de gevolgen ervan gehad, maar nog niet over een historische aardbeving die toen plaatsvond. De aardbeving zorgde ervoor dat sommige steden met de grond werden gelijkgesteld. Zelf kan ik mij weinig van die aardbeving herinneren, maar van mijn moeders verhalen weet ik hoe geschrokken zij was. Met mij in haar armen is

zij naar buiten gerend. Toen zij al buiten was voelde zij weer een beving, een krachtige naschok. De tweede beving zorgde voor meer angst, omdat zij de ellende van de eerste al hadden gevoeld. Met de angst in haar hart wachtte zij op nog een mogelijke beving. Deze bevingen zorgden er niet alleen voor dat sommige steden letterlijk platlagen, maar ook ervoor dat duizenden mensen omkwamen. Het dodenaantal is meer dan twintigduizend geweest. Heel erg triest. Veel kinderen werden plotseling wees en dakloos.

Mijn moeder vertelde dat zij na een korte periode weer een soortgelijke beving voelde en opnieuw naar buiten rende, maar dit keer waren het de tanks die naar het front reden. Er was namelijk oorlog. Ook van die oorlog kan ik mij weinig herinneren. Wel kan ik mij de naweeën van de oorlog herinneren. Met naweeën bedoel ik de sporen die de oorlog onder jongeren had achtergelaten.

Wij groeiden op met veel vechtpartijen. Vechten was zo dagelijks dat je het met spelen kon vergelijken. Eén tegen één boxen of worstelen in een zandbak, vechtpartijen na een voetbalwedstrijd, soms vijf tegen vijf, soms tien tegen vijftien, inclusief toeschouwers. Agh, wat kan ik mij toch veel agressie en criminaliteit herinneren. Ik weet nog dat ik met een jongen aan het worstelen was, omdat wij er met woorden niet uitkwamen en elkaar uit hadden gedaagd. We worstelden in een zandbak, met toeschouwers erbij. Ik had bijna van hem gewonnen en toen gebeurde het. Boem!

Een harde schop op mijn ribben. Zijn broer, die van de zijlijn keek, liet zijn broertje niet verliezen. Hij schopte mij zo hard dat ik van pijn dicht klapte. En zo verloor ik de

zogenaamde wedstrijd. En niemand die hier gek van opkeek.

Nu we in Nederland zijn en ik voor de klas sta, besef ik dat ik, ondanks een generatiekloof ook veel met deze generatie gemeen heb. Ik kan tegen de leerlingen zeggen: 'Je moet niet de gevangene van je verleden zijn', maar zelf weet ik dat ook ik mijn verleden nooit helemaal los kan laten. Het is een deel van mijn identiteit. Wat ik soms probeer, is de donkere kant van mijn verleden een andere betekenis te geven. Zo probeer ik de harmonie te bewaren. Het is een ingewikkeld proces, maar soms lukt het.

Als een tragedie zie ik het dus niet. Het is meer een avontuur, sterker nog, soms vertel ik iets aan de leerlingen over mijn verleden en link het met de actualiteit. Ik herinner mij nog een mooie uitspraak van een gymnasium leerling. Tijdens een les waarin ik een incident uit mijn leven met de actualiteit had gelinkt, zei hij:

'Het leven is een *déjà vu*, meneer.'

Ja, de leerlingen kunnen soms zeer filosofisch zijn. Die uitspraak deed me denken aan de Bijbelse uitspraak: 'Er is niets nieuws onder de zon.' Voor mij is dit een levensvisie met een unieke bril, die ik af en toe ook draag.

Soms is het leven inderdaad een *déjà vu*. Denk aan de emoties die nauw verbonden zijn met het menselijk leven. Vreugde, verdriet, pijn, liefde, angst, woede, trots. Mensen die duizenden jaren voor ons hebben geleefd hebben die emoties precies op dezelfde manier beleefd als wij. Het herhaalt zich steeds. Ook de gebeurtenissen lijken soms op elkaar. Bijvoorbeeld de vluchtelingenstroom die we nu in Nederland hebben is niet iets nieuws, de natuurrampen die